

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю
в онлайн-режимі за допомогою
системи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 20-21 травня 2021 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2021

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 592 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

life of the child]. *Clinical Anesthesiology and Intensive Care*, №1 (11), 93-102 [in Ukrainian].

8. Khaustov, M.M., Bachynskiy, R.O., Hordiienko, N.O. (2016). *Symuliatyivne navchannia v medychnii osviti* [Simulation training in medical education]. *Symuliatyivne navchannia v systemi pidhotovky medychnykh kadryv: materialy I navchalno-metodychnoi konferentsii, prysviachenoї 212-i richnytsi vid dnia zasnovannia KhNMU, Kharkiv* – Simulation training in the system of medical training: materials of the first educational and methodical conference dedicated to the 212th anniversary of the founding of KhNMU, Kharkiv, capital of Ukraine, November 30, 2016. – Kharkiv: KhNMU, 164–166 [in Ukrainian].

9. Gaba, D.M. (2004) The future vision of simulation in health care. *Qual safe health care*, №13, i2-i10.

10. Nishisaki, A. Keren, R., Nadkarni, V. (2007). Does simulation improve patient safety? Self-efficacy, competence, operational performance and patient safety. *Anesthesiol. Clin*, №25, 225-236.

11. Rodgers, D.L., Securo, Jr.S., Pauley, R.D. (2009). Simulation in Health-care. *Journal of the Society for Simulation in Healthcare*, Vol. 4, №4, 200-206.

ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

**Гладчук І. З., Рожковська Н. М., Попова Л. М.,
Петровський Ю. Ю., Григурко Д. О.**

Одеський національний медичний університет

Вступ. Медична освіта – одна із небагатьох, яка в основному передбачає очну форму навчання. Однак пандемія COVID -19 внесла свої корективи в навчальний процес вищих освітніх медичних закладів. Керуючись Постановою Кабінету міністрів України «Про запобігання поширенню по території України коронавірусу COVID – 19» №211 від 11.03.2020р., листа МОН України №1/9-154 від 11.03.2020р., листа МОЗ України №22-04/7148/2-20 від 12.03.2020р., з 16.03.2020 кафедра акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету (ОНМедУ) розпочала дистанційне навчання студентів 4,5 та 6 курсів, а також лікарів-інтернів.

Проте особливості вищої медичної освіти потребують вміння спілкуватися з пацієнтами та колегами (деонтологічні навички), роботи у «ліжка хворого», в операційній, оглядовому кабінеті, використання ме-

дичного обладнання, опанування практичних навичок, що є важливою складовою навчання медичних спеціалістів [1-3].

Дистанційна форма навчання – це виклик як для тих, хто навчається, так і для викладачів. Використання новітніх інформаційних технологій потребує перегляду структури освітнього процесу та значної її реструктуризації. Це пов'язано з тим, що медичні заклади освіти не мали заочної форми навчання. Дистанційна форма навчання використовувалася скоріше як виняток. Отже, має місце недостатня компетенція для організації ефективного навчального спілкування за допомогою інформаційних технологій, а розробка та впровадження в освітній процес вищих медичних закладів дистанційної форми навчання потребує значних інтелектуальних та матеріально-технічних ресурсів, нових методологічних підходів [4-5].

Основна частина. Метою цієї роботи є спроба поділитися нашим досвідом з використання технологій дистанційної освіти на прикладі окремої кафедри медичного вищого навчального закладу.

На кафедрі акушерства та гінекології ОНМедУ було впроваджено декілька інформаційних технологій, які зараз стали звичною частиною освітнього процесу. Усе спілкування між викладачами та студентами і лікарями-інтернами йде на платформі Microsoft Teams. Успішність студента або лікаря-інтерна (оцінки) вносяться у електронний журнал на платформі Moodle. Навчальні матеріали (методичні матеріали) додаються викладачами до відповідного навчального курсу на платформі Moodle. На цьому ж сайті проводиться тестування студентів та лікарів-інтернів у двох режимах: самостійної підготовки та контрольному. Студенти та інтерни бачать усі свої оцінки відразу, як вони внесені викладачем. Весь процес є прозорим. Усі зміни оцінок фіксуються та перевіряються.

Головна проблема адаптації методології освітнього процесу навчання студентів та лікарів-інтернів на клінічних кафедрах полягає в необхідності максимального наближення практики традиційного пацієнт-орієнтованого викладання. З метою клінічно-орієнтованого навчання були використані ситуаційні задачі, максимально наближені до стандартних клінічних ситуацій, а також онлайн прийом стандартизованого пацієнта. Роль стандартизованого пацієнта виконували лікарі-інтерни. При роботі із стандартизованим пацієнтом, окрім клінічних навичок, оцінювали правильне встановлення діагнозу, розробку плану обстеження та лікування, вміння спілкуватись із пацієнтом з позицій

медичної етики. Відповіді на ситуаційні задачі оцінювали в програмі «Антиплагіат». Лікарі-інтерни заохочувались до створення та колективного обговорення мініпрезентацій представлення клінічних випадків з власної лікарської практики під час семінарських та практичних занять на платформі Microsoft Teams.

В період послаблення карантинних обмежень університет впроваджував змішаний формат освіти – очно-дистанційний. Головна увага при очній формі навчання приділялася практичним навичкам, так як більшість отриманих клінічних компетенцій майбутнього лікаря пов'язані, в першу чергу, з комунікативними здібностями та практичними маніпуляціями, що вимагає особисту присутність студента та лікаря-інтерна в навчальному процесі. Одним із безпечних та надійних, в умовах пандемії, інноваційних методів опанування практичними навичками та клінічними уміньми стала симуляційна медицина. Студенти 4,5 та 6 курсів та лікарі-інтерни опанували практичні навички малими групами із дотриманням карантинних мір, в період послаблення карантинних обмежень, на базі симуляційного класу кафедри акушерства та гінекології.

Крім того, реалії пандемії вимагають поглиблення знань і практичних усіх студентів та лікарів-інтернів, не залежно від обраної спеціальності, з питань невідкладної медицини, екстреної медичної допомоги, застосування нових методів діагностики та лікування пацієнтів в умовах підвищеної небезпеки для них, що обумовлює необхідність злагодженої командної роботи та знання нових алгоритмів дії.

Проте, на нашу думку, на сучасному етапі дистанційна форма не може забезпечити повну заміну очного освітнього медичного процесу. Вона вимагає доробки та удосконалення. Так, необхідно намагатися розширити можливості проведення занять в симуляційних класах із використанням високотехнологічних тренажерів. Не менш важливим, на нашу думку, є збільшення частки самостійної роботи студентів та лікарів-інтернів, зниження аудиторного навантаження викладачів, збільшення часу на контроль самостійних занять студентів, поточні групові та індивідуальні консультації, індивідуальну педагогічну та науково-методичну роботу.

Висновки. 1.Реалії сучасного життя вимагають розвитку різних методів дистанційного навчання у вищих медичних навчальних закладах, впровадження в освітній процес новітніх інформаційних технологій.

2. Впровадження сучасних освітніх технологій в медичні освітні заклади потребує нових компетенцій. Новітні інформаційні та мультимедійні, симуляційні технології сприяють ефективності дистанційного

навчального процесу у вищих навчальних медичних закладах та його максимальному наближенню до стаціонарної очної форми, пацієнт-орієнтованого навчання.

3. Дистанційна форма навчання в медичних освітніх закладах не може повністю витиснути традиційну, очну методику викладання, проте вона повинна стати невід’ємною частиною навчального процесу.

Література

1. Arandjelovic A., Arandjelovic K., Dwyer K. Shaw C. COVID-19: Considerations for Medical Education during a Pandemic. MedEdPublish. 2020; 9 (1): 87. DOI: 10.15694/mep.2020.000087.1
2. Fawns T., Jones D., Aitken G. Challenging assumptions about “moving online” in response to COVID-19, and some practical advice. MedEdPublish. 2020; 9 (1): 83. DOI: 10.15694/mep.2020.000083.1
3. Sabzwari s. Rethinking Assessment in Medical Education in the time of COVID-19. MedEdPublish. 2020; 9 (1): 80. DOI: 10.15694/mep.2020.000080.1
4. Sandars J., Correia R., Dankbaar M., de Jong P., et al. Twelve tips for rapidly migrating to online learning during the COVID-19 pandemic. MedEdPublish. 2020; 9 (1): 82. DOI: 10.15694/mep.2020.000082.1
5. Taylor D., Grant J., Hamdy H., Grant L., et al. Transformation to learning from a distance. MedEdPublish. 2020; 9 (1): 76. DOI: 10.15694/mep.2020.000076.1

МОБІЛЬНИЙ КОМУНІКАТИВНИЙ ПРОСТІР У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТООРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Годованець О. І., Гринкевич Л. Г.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Вступ. Формування компетентного конкурентоспроможного медика, здатного до інноваційного типу мислення з навичками навчання впродовж життя є парадигмою студентоцентрованого навчання. Роботодавцям потрібні різнопланові спеціалісти, які володіють навичками комунікації, керування проектами, здатні до командування та креативного мислення. Тому потрібні такі методи викладання, які б прискорювали передачу освітніх матеріалів студентам та активізували процес засвоєння ними знань.

Герман С. А. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ХНМУ	130
Геруш І. В., Ходоровський В. М., Колоскова О. К., Марусик У. І., Ткач Є. П. СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ВАГОМА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЛІКАРІВ SIMULATION TRAINING – IS A SIGNIFICANT COMPONENT OF PROFESSIONAL'S DOCTORS COMPETENCIES FORMATION.....	132
Гладчук І. З., Рожковська Н. М., Попова Л. М., Петровський Ю. Ю., Григурко Д. О. ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	141
Годованець О. І., Гринкевич Л. Г. МОБІЛЬНИЙ КОМУНІКАТИВНИЙ ПРОСТІР У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТООРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ..	144
Головаха М. Л, Кожем'яка М. О., Лісунов М. С ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ФОРМАТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	146
Гончар К. Л., Тригуб Г. В., Хникіна О. О. ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ПІДРУЧНИКІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМ-МЕДИКАМ ТА ФАРМАЦЕВТАМ	149
Гончарь М. О., Чайченко Т. В., Омельченко О. В., Мацієвська Н. К. ДОСВІД ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ЗМІШАНОЇ ФОРМИ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ №1 ТА НЕОНА ТОЛОГІЇ ХНМУ	152
Горай О. В. РОБОТА МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПРОФІЛАКТИКИ ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ	154
Гордійчук П. І., Гордійчук М. П. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ОНКОЛОГІЇ В ПЕРІОД КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ.....	155
Гордієнко О. В., Ярмоленко О. С., Приходько О. О., Бумейстер В. І. УПРОВАДЖЕННЯ АУДИТОРНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ.....	159
Григор'єва О. А., Щербаків М. С., Апт О. А., Свіглицький А. О., Артюх О. В. ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ, ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ТА ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	162
Григорян Е. К., Губін М. В., Сокол В. К., Дунаєв О. В. НАПРАЦЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ВМІНЬ ІЗ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ У СТУДЕНТІВ ШЛЯХОМ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	165
Губарь А. О., Бачурін Г. В., Довбиш М. А., Довбиш І. М. ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ	166
Гулей Л. О. ВАЖЛИВІСТЬ ВІДЕОВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕМИ «ПАЗАРИТАРНІ ХВОРОБИ ШКІРИ» З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРМАТОЛОГІЯ. ВЕНЕРОЛОГІЯ»	168
Гутовська І. О., Коробов П. С., Галич Л. Б., Курєєдова В. Д. ВАЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ З МЕТОЮ	